

Inleiding

Evenals in het jaar 2020 drukte de coronapandemie een nadrukkelijk stempel op het kalenderjaar 2021.

Ook voor de vereniging Bredevoorts Belang heeft deze pandemie opnieuw grote gevolgen gehad, zoals in dit verslag op meerdere plaatsen zal blijken.

Het bestuur kwam in 2021 elf keer bij elkaar. De eerste zes maanden heeft het bestuur haar vergaderingen online gehouden via Teams. In juli hebben we vergaderd bij de voorzitter achter in de tuin en in de maanden september tot en met november op de vertrouwde plek (Markt 8). In de grote ruimte op anderhalve meter onderlinge afstand in plaats van dicht op elkaar in het kleine kantoorje achterin. In december moesten we vanwege de maatregelen opnieuw online vergaderen. De ledenvergadering van 2021 kon wel fysiek plaats vinden en wel in de grote zaal van 't Grachthuys. Er waren inclusief bestuur 33 leden aanwezig.

Samenstelling en structuur bestuur

De vereniging Bredevoorts Belang richt zich op het wel en wee in wijk 2 van de gemeente Aalten, namelijk Bredevoort, Hollenberg en Klooster. De vereniging kende eind 2021 ongeveer driehonderdvijftig leden.

De communicatie met de leden vindt o.a. plaats door middel van nieuwsbrieven waarvan er in 2021 drie het daglicht zagen. Een ander belangrijk middel is de ledenvergadering. Deze kon, in tegenstelling tot 2020, gelukkig weer live plaats vinden. Tijdens deze in juli '21 gehouden vergadering trad Henri Wensink na ruim 30 jaar af als bestuurslid en werden Marco Geurink, Corine Lankhof en Jochem Meulenbeek herbenoemd voor een periode van 3 jaar. Verder bestond het bestuur in 2021 uit Cor Burger, Erik Grijsen, Carlien Laarman, Daan Migchelbrink en Ap te Winkel.

Ook in 2021 concentreerden de activiteiten van het bestuur en de vrijwilligers zich op de in de jaren daarvoor geformuleerde pijlers. Vanuit het bestuur zijn per pijler enkele bestuursleden gekoppeld als eerst aanspreekbare persoon.

1. Leefbaarheid, gericht op inwoners uit Bredevoort en naaste omgeving;
2. Historisch karakter van Bredevoort;
3. Toerisme, evenementen en verbindende activiteiten.

Daarnaast zijn er een aantal algemeen bestuurlijke zaken die de aandacht vragen. Zo is in 2021 een begin gemaakt om de werkwijze van het bestuur onder de loep te nemen. De intrede van de WBTR (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen) per 1 juli 2021 vraagt van ons om een aantal zaken vast te leggen. Uit een eerste analyse is duidelijk geworden dat de huidige statuten geactualiseerd moeten worden. Het jaar 2022 zal gebruikt worden om één en ander verder uit te werken en voor te bereiden voor de ledenvergadering in 2023.

Oud-bestuurslid Bert Stronks is al een tijdje bezig om het archief van de vereniging Bredevoorts Belang in kaart te brengen. In dit archief zitten o.a. ook foto collecties die geschonken zijn aan Bredevoorts Belang. Het bestuur heeft in 2021 besloten om het archief van Bredevoorts Belang over te dragen aan Erfgoed Centrum Achterhoek en Liemers (ECAL). De redenen hiervoor: ECAL zorgt voor de passende klimatologische omstandigheden waardoor de kwaliteit van de archiefstukken op peil blijft en ECAL zorgt voor een goede ontsluiting waardoor het voor derden makkelijker is om het archief te raadplegen.

Het eerste deel is aangeleverd in 2021; De komende jaren zullen ook de overige delen in kaart worden gebracht door Bert en vervolgens overhandigd worden aan ECAL. Het bestuur is zeer content met de zorgvuldige wijze waarop Bert de archivering ter hand heeft genomen en bedankt hem voor de werkzaamheden tot nu toe.

Vrijwilligers

Bij alle activiteiten die vallen onder de verantwoordelijkheid van de vereniging wist het bestuur zich ook in 2021 ondersteund door een groep van ongeveer 60 vrijwilligers. Zo waren er vrijwilligers betrokken bij het onderhoud van de kruidentuin, het vestingpark, de Joodse begraafplaats, de Mauritsdriehoek, de website Bredevoort.nu, onderhoud erfgoed en de activiteiten van de VVV. De coronapandemie had ook dit jaar vooral gevolgen voor deze laatste groep. De zomerconcerten werden opnieuw geannuleerd, het aantal stadswandelingen lag een stuk lager en ook de verkoop van de VVV stond vooral in het voorseizoen op een lager pitje.

De tweejaarlijkse vrijwilligersavond stond gepland voor dit jaar, maar moest vanwege de coronamaatregelen doorgeschoven worden naar 2022. Wel ontvingen alle vrijwilligers uit handen van bestuursleden in december een speciaal ontworpen bedankkaart en een doosje merci voor hun inzet in 2021. Het bestuur is blij en dankbaar dat zoveel inwoners bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken en zo helpen om de vitaliteit van ons stadje in stand te houden of zelfs te verbeteren.

Vertegenwoordiging en contacten met andere organisaties

Het bestuur vertegenwoordigde ook in 2020 de vereniging binnen een aantal andere organisaties, zoals o.a.

- Mortuarium Bredevoort;
- Erfgoed commissie gemeente Aalten;
- Platform Aalten;
- Stichting SAAP;
- Regionale energietransitie;
- Achterhoek Toerisme.
- klankbordgroep toekomstvisie Slingeplas.

In een aantal gevallen vindt de vertegenwoordiging plaats via derden, zijnde leden van de vereniging, die hun inzet doen in overleg met het bestuur. Daarnaast werd contact onderhouden en waar wenselijk afgestemd met onder andere vereniging Kloosters Belang, Brem, Figulus-Welzijn, het gemeentebestuur en DKK.

Onroerend goed

De vereniging was begin 2021 nog eigenaar van twee panden (Markt 5 en Markt 8). Overeenkomstig het besluit dat tijdens de ledenvergadering in 2020 werd genomen is de woning op Markt 5 in mei 2021 verkocht. De woning werd boven de vraagprijs verkocht. 250.000 euro van de opbrengst zal overeenkomstig het genomen besluit op de ledenvergadering van 2020 opnieuw worden geïnvesteerd in onroerend goed en dan met name in betaalbare woningen voor jongeren en starters. Van de meeropbrengst (35.000 euro) zijn de verkoopkosten en de in 2020 gemaakte onderhoudskosten betaald. Het dan nog resterende bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve.

Met ingang van april 2021 is een klein deel van Markt 8 verhuurd aan Post NL die het als verdeelpost gebruikt. De ruimte waar het om gaat is de voormalige oude kluis (6 m²). Post NL betaalt hiervoor een huurprijs van 50 euro per maand.

Onderhoud groen

De beplanting op de rotonde en de Mauritsdriehoek heeft door opeenvolgende droge zomers veel schade opgelopen. Met behulp van een subsidie van de stichting SAAP, vrijwilligers en hoveniersbedrijf Johan Oonk zijn er nieuwe planten, meidoornstruiken en knotwilgen geplant, waardoor beide locaties er weer goed bij liggen. Ook in de kruidentuin moesten een aantal planten vervangen worden.

Pijler 1 Leefbaarheid

Het bestuur heeft in 2019 en 2020 input geleverd voor het nieuwe beleidskader van de gemeente voor de gemeenschapshuizen. Zo hebben wij ervoor gepleit dat het beschikbare budget niet alleen bestemd is voor 'stenen', maar dat er ook budget voor de gemeenschapshuizen beschikbaar is als ze activiteiten organiseren voor kwetsbare doelgroepen en deze activiteiten eigenlijk niet kostendekkend te organiseren zijn. Het nieuwe beleidskader is in 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Hoewel Platform Aalten, waar Bredevoorts Belang deel vanuit maakt, heeft aangedrongen op een snelle realisatie van de uitvoeringsregeling was deze aan het eind van 2021 nog niet gereed.

Daarnaast heeft het bestuur veel aandacht besteed aan de nieuwe woonvisie van de gemeente en daarbij aangedrongen op het realiseren van een groter aanbod van betaalbare woningen (zowel huur als koop) voor jongeren, starters en éénpersoonshuishoudens. In het voorjaar van 2021 is deze woonvisie voor de komende 4 jaren vastgesteld door de gemeenteraad. Vervolgens heeft Bredevoorts Belang via Platform Aalten ook input geleverd voor de op de woonvisie gebaseerde woningbouwstrategie. Specifiek voor de Bredevoortse situatie is er tweemaal overleg geweest met wethouder Ted Kok en beleidsmedewerker Margo Vreman. Bredevoorts Belang heeft aangedrongen op het realiseren van meer nieuwbouwwoningen in Bredevoort. Daarvoor zal o.i. een nieuwbouwlocatie moeten worden aangewezen. Van gemeentezijde werd geadviseerd aan Bredevoorts Belang om in eerste instantie te kijken waar inbreiding mogelijk is en de daarvoor geschikte locaties in beeld te brengen. Deze zijn echter in Bredevoort beperkt aanwezig.

Het bestuur van Bredevoorts Belang heeft zich verdiept in de vraag hoe de vereniging de mogelijkheden voor starters en jongeren kan vergroten door zich o.a. te verdiepen in het concept Uuthuskes. Dankzij voortschrijdend inzicht is de gemeente in tegenstelling tot voorheen (2020) bereid om ook in Bredevoort twee van deze tijdelijke flexwoningen te plaatsen. De gemeente heeft aangegeven dat er mogelijkheden zijn voor meer Uuthuskes, maar dan dienen daarvoor investeerders te worden gevonden. In december 2021 heeft het bestuur een digitaal onderzoek uitgezet naar de belangstelling onder Bredevoortse jongeren voor tijdelijke flexibele huurwoningen (Uuthuskes)

In het najaar van 2021 presenteerde dhr. Mensink van de Twee Bruggen een globale toekomstvisie Slingeplas. De gemeente heeft aangegeven dat er nieuwbouw mogelijk is op sportpark 't Brook als het lukt om de sportaccommodatie van SV Bredevoort te verplaatsen naar het terrein van de Slingeplas. Er is vervolgens een klankbordgroep gevormd waarin ook een bestuurslid van de vereniging Bredevoorts Belang participeert. Vanwege de coronamaatregelen is er in 2021 nog geen vervolgbijeenkomst geweest.

In het kader van hartveilig wonen is de vereniging eigenaar van twee AED's. Ludo en Therese Stevens nemen het beheer voor hun rekening. Vanuit Platform Aalten wordt ernaar gestreefd om de scholingen en het onderhoud in de gemeente gezamenlijk op te pakken. Door de coronapandemie is dit nog niet echt van de grond gekomen.

Bredevoorts Belang volgt de ontwikkelingen m.b.t. de beoogde energietransitie door bijeenkomsten bij te wonen en te reageren op voorstellen die onze gemeente raken. Op initiatief van de Energie Coöperatie Bredevoort denkt Bredevoorts Belang mee over de plannen om een elektrische deelauto te stationeren in Bredevoort. In deze plannen wordt aangehaakt bij initiatieven van Netmobiel.

Pijler 2 Historisch karakter

Er zijn begin 2020 offertes opgevraagd m.h.o.o. het restaureren van de muren om de Joodse begraafplaats. De restauratie zou worden opgepakt door de gemeente in samenwerking met het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap. Er zijn over 2021 nog geen vorderingen te melden. Vrijwilligers van Bredevoorts Belang zorgen ervoor dat het gras gemaaid wordt en de muren niet opnieuw onder de klimplanten verdwijnen.

Bredevoorts Belang is eigenaar van 't vestingpark. Er zijn in 2021 veel aanvragen gekomen om gebruik te mogen maken van het park (maken trouwfoto's, huwelijksplechtigheid, kleinschalige concerten, excursies etc.). Het bestuur heeft daarom een reglement opgesteld dat beschrijft welke activiteiten zijn toegestaan en wat de voorwaarden voor gebruik zijn. Afhankelijk van de soort activiteit wordt een bijdrage gevraagd. Ook zijn er meerdere verzoeken geweest om het theehuisje te mogen gebruiken. Het bestuur heeft besloten om daar niet aan mee te werken vanwege de kwetsbaarheid van dit monument. Veel aandacht van het bestuur gaat naar het onderhoud en beheer van het vestingpark. Het theehuisje (rijksmonument) en de ligstallen hebben dringend groot onderhoud nodig. Daartoe is een onderzoeksrapport opgesteld en in 2021 is er een subsidieaanvraag ingediend. Deze aanvraag is echter afgewezen, aangezien de herbouw van het theehuisje onder de daarvoor geldende norm blijft. Het onderhoud zal in de zomer van 2022 uitgevoerd worden; langer uitstel is niet verantwoord. De kosten bedragen tussen de negen- en tienduizend euro. Vooral snog zullen de kosten betaald moeten worden uit het eigen vermogen van de vereniging.

Daarnaast is er een plan opgesteld om de biodiversiteit in het park te bevorderen. Met de in 2020 ontvangen subsidie van SAAP is er een begin gemaakt. In het najaar van 2021 is er een nieuwe subsidie aangevraagd bij SAAP (LOP '22) om de biodiversiteit verder te versterken en nog een aantal fruitbomen te planten. Ook zijn alle bomen in het vestingpark gescreend en is duidelijk geworden dat een aantal bomen grondig gesnoeid of gerooid moeten worden aangezien er anders gevaarlijke situaties kunnen ontstaan voor de wandelaars. De kosten daarvan zijn geraamd op vierduizend euro.

In mei 2021 heeft Bredevoorts Belang meegedaan met NL-Doet. Op de dag zelf waren er acht extra vrijwilligers. Uiteindelijk heeft het ook een nieuwe vrijwilliger opgeleverd voor de werkgroep Vestingpark. Ook is er in het kader van Monumentendag op 13 september een activiteit georganiseerd in het vestingpark: een rondleiding met gids langs de diverse bomen. Aardig om te vermelden is dat een deel van de fruitoogst van 2021 is verwerkt tot sap dat vervolgens in flessen in de VVV wordt verkocht. Ook hebben kinderen van 't Bastion in het kader van educatie onder leiding van Sybrand Miedema zelf sap gemaakt van een klein deel van het fruit.

Er ligt al langer een plan om (samen met gemeente, provincie en de familie Betting) een doorbraak vanaf 't Zand richting het vestingpark te realiseren. Het haalbaarheidsonderzoek was positief. Deze doorbraak moet komen tussen hotel-brasserie en de voormalige galerie 21. Bredevoorts Belang heeft toegezegd om een klein stukje grond beschikbaar te stellen zodat de familie Betting nog bij de achterkant van hun huis kan komen. Aanvankelijk was het de bedoeling om samen met de doorbraak ook de geplande folie te realiseren. Door de sterk gestegen kosten is dat echter voorlopig van de baan.

De plannen rond de herinrichting van de Halve Maone zijn nog steeds van kracht; de gemeente zal echter niet op korte termijn tot uitvoering overgaan. Op verzoek van Bredevoorts Belang heeft de gemeente besloten om de uitgifte van de volkstuintjes weer te hervatten. Deze was aanvankelijk stilgelegd met het oog op de uitvoering van de plannen. Doordat steeds meer tuintjes braak kwamen te liggen, verloederde het volkstuincomplex. Hopelijk komt met het weer uitgeven van de braakliggende volkstuintjes daar een eind aan.

Pijler 3 Toerisme en evenementen

Veel van de activiteiten die onder deze pijler vallen zijn ook in 2021 vanwege de coronamaatregelen geannuleerd. Dit geldt bijvoorbeeld voor het al met een jaar uitgestelde programma Samen vrijheid vieren, de zomerconcerten en de bijeenkomst op Koningsdag. Wel was er op Koningsdag nog een activiteit in de buitenlucht bij speeltuin De Ossenkop voor de basisschooljeugd.

De kranslegging ter gelegenheid van de 4 mei herdenking vond wel plaats, echter in een kleine besloten groep.

De eind 2020 ingestelde werkgroep 1572 (450 jaar Nederland) ging in januari 2021 van start. Op initiatief van burgemeester Stapelkamp neemt de gemeente Aalten deel aan het herdenken van het ontstaan van Nederland. In deze werkgroep zitten ook twee bestuursleden van Bredevoorts Belang. De activiteiten in de gemeente Aalten zullen veelal in Bredevoort plaats vinden. Bredevoort speelde in de 80-jarige oorlog een rol als vestingstadje. Het hele jaar is gewerkt aan een omvangrijk programma dat in 2022 zal plaats vinden. De activiteiten in onze gemeente zijn mede mogelijk door een subsidie van provincie Gelderland, gemeente Aalten en de Gaastok. Om in aanmerking te kunnen komen voor een provinciale subsidie heeft Bredevoorts Belang zich aangesloten bij de stichting Erfgoed Gelderland. Meerdere plaatsen in Nederland doen mee. Voor meer informatie over het totale programma en het programma in de gemeente Aalten zie: <https://geboortevannederland.nl/>.

In het najaar van 2020 is het bestuur geïnformeerd over de plannen voor een boekenkerk in de vrijkomende Gregoriuskerk. In april 2021 is deze RK-kerk aan de eredienst onttrokken en is de kerk verkocht aan een investeerder van maatschappelijk vastgoed. Deze investeerder heeft aangegeven dat hij zijn plannen met de kerk wil delen met het bestuur van de vereniging Bredevoorts Belang, zodra de plannen wat verder zijn uitgewerkt.

In Bredevoort staan veel beelden dankzij Thorvald Dudok van Heel. Dudok is bereid om deze beelden na te laten 'aan Bredevoort'. Er zijn gesprekken gevoerd met Dudok om te kijken op welke wijze één en ander kan worden gerealiseerd. Gedacht wordt om de bestaande stichting zo in te richten dat deze het beheer en onderhoud van de beelden voor haar rekening kan nemen. In 2021 heeft dit project grotendeels stilgelegd en zijn er t.a.v. dit project geen nieuwe ontwikkelingen te melden.

Op de momenten dat dit vanwege de coronamaatregelen was toegestaan hebben de vrijwilligers gezorgd voor de openstelling van de VVV gedurende 5 dagen per week en zijn er ook weer rondleidingen georganiseerd. Vanaf 30 april stonden de coronamaatregelen weer activiteiten toe en ontvingen de bezoekers een goodiebag "Grenzeloos Genieten". Deze is tot stand gekomen door een samenwerking van de gemeente Aalten, VVV Aalten, VVV Bredevoort, VVV Dinxperlo, Stichting Achterhoek Toerisme en diverse ondernemers.

Achter de schermen is er dit jaar gewerkt aan een toekomstbestendig toerisme beleid. Zo heeft Bredevoorts Belang in 2021 het contract met de Stichting Achterhoek Toerisme voor een periode van drie jaar verlengd en is in de gemeente Aalten gewerkt aan de totstandkoming van het toeristisch netwerk waarin de krachten worden gebundeld. Onderdeel daarvan is ook de doorontwikkeling van toekomstbestendige VVV-agentenschappen (Aalten-Bredevoort-Dinxperlo). Tijdens de overleggen met de gemeente is ook aandacht gevraagd voor de bewegwijzering in Bredevoort zodat toeristen makkelijker de interessante plekken weten te vinden. Er wordt momenteel nagedacht op welke wijze dit het beste vorm kan krijgen. De gemeente en ook wij willen voorkomen dat er een woud aan verschillende bordjes gaat ontstaan. Wordt vervolgd in 2022.

Bredevoort verscheen in 2021 een aantal malen in landelijke media: HP / de Tijd, ANWB – 50 mooiste vestingsteden en in EO-magazine Visie.

Speerpunten voor kalenderjaar 2022

Algemeen bestuurlijke zaken

- Belangenbehartiging en netwerken; o.a. met gemeente, platform Aalten, Bredevoortse organisaties
- Financiën; invoeren van werken met begrotingen, inkomsten verhogen om bepaalde plannen te kunnen uitvoeren (subsidies, vrienden van ..)
- samenwerking met Aaltense Uitdaging om bepaalde projecten te kunnen uitvoeren
- Communicatie (leden en overige inwoners via website, nieuwsbrief en andere kanalen)
- Planmatig onderhoud voor eigen onroerend goed
- Ledenwerving en administratie
- Afstemmen met en aansturen van diverse werkgroepen
- Werven van en contacten onderhouden met diverse vrijwilligers
- Uitvoering geven aan de WBTR en wijziging statuten voorbereiden
- Restant van archief in komende jaren overdragen aan ECAL

Pijler 1 Leefbaarheid

(De ideale leefomgeving, evenwichtige leeftijdsopbouw, duurzaamheid, voorzieningenaanbod)

- Actieve inbreng blijven leveren in Platform Aalten, samenwerken met omliggende buurtschappen en andere organisaties, bevorderen onderlinge afstemming, samenhang, samenwerking.
- Onderzoeken op welke wijze positie van jongeren, eenpersoonshuishoudens en starters op de woningmarkt verbeterd kan worden c.q. woningbouw
- Inwoners en met name ook jongeren meer betrekken bij eigen leefomgeving
- Bevorderen divers aanbod van vitale voorzieningen waaronder, sport- en cultuurverenigingen
- Duurzaamheid bevorderen (energietransitie, verduurzamen woningen)
- Meedenken over toekomstvisie Slingepas
- Behoud volkstuinen

Pijler 2 Historisch karakter Bredevoort (interessant en onderscheidend)

- Onderhoud vestingpark, zowel opstal (theehuisje en lighallen) als natuur waaronder bomen en oevers
- Volgen voortgang project Halve Maan
- Historische karakter, versterken, beter benutten
- Onderzoeken hoe het historische karakter beter zichtbaar gemaakt c.q. benut kan worden. Bijvoorbeeld door informatieborden te plaatsen of middels QR-codes de historie van Bredevoort beter toegankelijk te maken

Pijler 3 Toerisme en evenementen (De heerlijkheid Bredevoort, meer dan 1 dag interessant)

- In stand houden informatiepunt toerisme, waar wenselijk verbeteren
- Nalatenschap (beelden) Thorvald Dudok van Heel regelen
- Bevorderen 'reuring' al of niet in samenwerking met andere organisaties en groepen in Bredevoort en naaste omgeving. Onder andere organisatie zomerconcerten, verzorging stadswandelingen, ontwikkeling specifieke routes e.d.
- Organiseren van c.q. bijdrage leveren aan evenementen zoals koningsdag, dodenherdenking op 4 mei, programma 1572-2022, monumentendag